

Atle lever med to sygdomme:

- Jeg anede ikke, at min diabetes også kunne føre til tarmkræft

63-årige Atle får et chok, da han pludselig går fra at være diabetespatient med fuld kontrol over sin sygdom til også at være tarmkræftpatient med senfølger.

Atle er født og opvokset i det bjergrige Norge, og på mange måder minder hans liv også om den vilde norske natur: barsk, smuk og fyldt med uventede udfordringer.

Atle er 35 år gammel, da den første sygdomsstorm vælter ind over ham. Han får konstateret type 2-diabetes. Men Atle og hans ægtemand tager diagnosen i stiv arm. I mange år sørger Atle for at have sygdommen under fuld kontrol.

"Jeg har aldrig taget insulin, og i en meget lang periode af mit liv kunne jeg nøjes med at regulere min diabetes med kost og motion. På den måde har min sygdom ikke sat en stopper for mig tidligere", fortæller den i dag 63-årige Atle.

Men pludseligt, som på en meget glat gletsjertur, skrider undergrunden under ham. Året er 2017.

En uventet diagnose

Atles mor har lige fået konstateret tarmkræft. Morens kræftlæge anbefaler, at både Atle og hans lillebror bliver undersøgt for samme sygdom, da hendes kræft kan være arvelig.

Få år før har Atle for første gang deltaget i tarmkræftscreening-programmet i Danmark. Han er ny i landet, just flyttet fra Norge - og han kender ikke det danske screeningstilbud. Men en dag dumper der et brev med screenings-invitationen ind ad brevsprækken i hans Københavnerlejlighed.

Han sender den lille afføringsprøve afsted til screening og resultatet dengang viste ingen tegn på kræft. Derfor har Atle en vis ro i sindet, da han nu - grundet morens sygdom - skal tjekkes for samme sygdom én gang til.

Morens kræftsygdom viser sig at være held i uheld for Atle. Lægerne finder nemlig tarmkræft i et tidligt stadie.

Kræften kommer som et chok

- "Jeg følte mig ikke spor syg og kunne virkelig ikke forstå det! Jeg havde ingen tegn på sygdom. Ingen blod i afføringen, ingen smerter. Hvis min

mor ikke var blevet syg, var jeg ikke blevet tjekket så hurtigt - og så havde lægerne måske ikke fundet min kræft i et så tidligt stadie, siger Atle i dag.

Hans lillebror er mere heldig: Han har hverken diabetes eller tarmkræft.

Kom afsted, kære mænd

Helt ny forskning viser, at patienter med type 2-diabetes, som Atle, har 20 pct. større risiko for at få bl.a. tarmkræft.

En del af den forøgede kræft risiko skyldes formentlig et samspil mellem livsstil, genetik og medicin. Diabetes påvirker sukker- og insuliniveauerne i kroppen, så tarmens bakteriesammensætning bliver ændret. Den forandring kan øge risikoen for tarmkræft, mener forskerne på baggrund af de nyeste studier.

- "Da jeg fik min diabetesdiagnose, anede hverken jeg eller mine læger, at min diabetes også kunne føre til tarmkræft. Heller ikke i mine år som tarmkræftpatient har jeg fået at vide, at min diabetes kan give mig større risiko for at få kræft", siger Atle.

- "Hvor er det godt at høre, at der kommer ny vigtig viden på området, så diabetespatienter i fremtiden kan være ekstra opmærksomme på denne risiko", siger Atle.

Den nyeste forskning på området viser også, at personer med type 2-diabetes i langt mindre grad deltager i screening af tarmkræft end personer uden diabetes.

- "Jeg synes, at alle diabetespatienter virkelig burde tage den hjemmetest. Det er en lille ting, men kan gøre en kæmpe forskel. Kræft er ikke for sjov," siger Atle.

Det er specielt de mandlige patienter med type 2-diabetes, der mangler mest i screeningsstatistikkerne. Til disse mænd har Atle en mere direkte opfordring:

- "Vi mænd har jo en generel tendens til at være lidt langsommere om at komme afsted til lægen. Men spe-

Atle tager i dag fire-fem forskellige piller dagligt, i et forsøg på at holde både diabetes og senfølger efter kræft i ave. Men han føler ikke, at han kan få den rette hjælp til at håndtere begge sygdomme på én gang.

cielt med tarmkræft er der ingen tid at spilde, for der er ingen symptomer eller smerter i begyndelsen. Jo før lægerne kan finde din sygdom, jo bedre. Se nu at komme afsted, kære mænd, siger Atle.

Når enden ikke er helt god

Efter kræftdiagnosen får Atle hurtigt tid til en operation. Lægerne fjerner 50 cm tarm. Det er den bagerste del af tarmen, der nu er væk. Atle er glad for, at han slipper for kemobehandling og stomipose. Og han er lykkelig for, at han i dag er kræftfri. Men, for der er desværre et meget stort men:

- "Min krop fungerer bare ikke, som den gjorde tidligere. Jeg kan selv gå på toilettet, men jeg kæmper med utæthed bagved. Og det gør mange almindelige ting rigtig svære i min hverdag", forklarer han.

- "Min mand og jeg kan for eksempel ikke længere planlægge at gå i biografen eller tage ud at spise. For der er dage, hvor jeg render til toilettet hele tiden", forklarer Atle.

Også intimsfæren og sexlivet er berørt

- "Det er en slags sorg for mig, at vi ikke kan de samme ting længere, som vi kunne før. Efter operationen mistede jeg min lyst til sex, for jeg er utryg i intime situationer og er bange for

(fortsætter side 10)

Atle lever med to sygdomme, fortsat:

'uheld'. Jeg følte mig ikke så attraktiv mere på grund af ændringerne i min krop", siger han.

- "Men heldigvis kan min dejlige mand og jeg tale åbent om det. Det er jeg meget taknemmelig for. Sammen forsøger vi at finde nye løsninger", siger han.

Diabetes og tarmkræft:

En ond cirkel

Kombinationen af diabetes og senfølger efter tarmkræft føles for Atle som et decideret fald ned i en ukendt afgrund. Specielt dagene på jobbet bliver en uovervindelig kløft.

– "I begyndelsen fastede jeg hele dagen. Jeg ville styre min tarm og undgå uheld på arbejdet. Men den rutine ødelagde min diabetes. Mit blodsukker var konstant alt for lavt, og jeg havde ingen energi. Jeg var svimmel og havde kvalme. Min krop var helt

ude af balance. Det var en ond cirkel", siger han.

Hverken fysisk eller mentalt kan han holde til at være 'utæt' på arbejde.

– "Jeg ender med ikke at kunne tage på job længere, situationen er ikke holdbar. Jeg har været på arbejdsmarkedet et helt liv, men det gik bare ikke mere. Nu lever jeg af min norske pension", siger 63-årige Atle.

Fakta: Tarmkræft i Danmark

- Hvert år får flere end 4.600 personer i Danmark kræft i tyk- eller endetarmen. Det er den tredjehyppigste kræftform i Danmark for både mænd og kvinder.
- Hvert år dør 1.700 personer af tarmkræft.
- Screening for tarmkræft tilbydes alle mænd og kvinder i alderen 50-74 år. De får tilsendt en hjemmetest med posten hvert andet år.
- I 2022 deltog cirka 60 % af de inviterede i screeningen. Mænd deltager i lavere grad end kvinder.
- I 2022 fik 714 personer diagnosen tarmkræft efter at have deltaget i screening. To ud af tre blev fundet i et lavt stadie, hvor behandlingen er mere skånsom og dødeligheden lavere.

Kilde: https://www.cancer.dk/nyheder-og-fortaellinger/2024/atle-lever-med-to-sygdomme--jeg-anede-ikke-at-min-diabetes-ogsaa-kunne-foere-til-tarmkraeft/?utm_content=nb_patienterogpaaroerende_uge6atle-jeganedekkeindidiabeteskunnefoerertilarmkraeft&utm_medium=kom-nyhedsbrev&utm_campaign=patienter-og-paaroerende&utm_source=email&utm_term=hovedmail